

Plan wynikowy: *Oblicza geografii 2, zakres rozszerzony*

Materiał nauczania	L.g.	Wymagania podstawowe uczeń poprawnie:	Kat.	Wymagania ponadpodstawowe uczeń poprawnie:	Kat.
I. PRZEMIANY POLITYCZNE I GOSPODARCZE ŚWIATA					
<ul style="list-style-type: none"> • podział państw świata • analiza mapy politycznej świata • podział terytorialny mórz i oceanów • podział wpływów na Antarktydzie • kształtowanie się mapy politycznej świata do 1989 r. • następstwa przemian ustrojowych po 1989 r. • państwa powstałe w Europie po 1989 r. • ustroje polityczne na świecie • główne mierniki rozwoju społeczno-gospodarczego • cechy państw o wysokim, średnim i niskim stopniu rozwoju • zróżnicowanie poziomu rozwoju gospodarczego państw świata 	5	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia kryteria podziału ustrojów politycznych państw świata • wymienia najczęstsze kryteria przyjmowane podczas formułowania definicji państwa • wskazuje na mapie świata przykłady krajów, których granice nawiązują do warunków przyrodniczych lub zostały wyznaczone w sposób sztuczny • wymienia państwa mające dwie stolice i wskazuje je na mapie • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>morskie wody wewnętrzne, wody terytorialne, wyłączna strefa ekonomiczna</i> • wymienia czynniki wpływające na zmianę liczby państw na świecie • wymienia okresy w historii powszechnej, które wpłynęły na obecny układ państw na mapie politycznej świata • wskazuje przykłady państw będących niegdyś kolonią • podaje przykłady nowo utworzonych państw na świecie • odczytuje na mapach aktualny podział polityczny świata • wymienia czynniki wpływające na współczesny podział polityczny świata • wymienia państwa powstałe w Europie po 1989 r. • wymienia główne mierniki i wskaźniki rozwoju społeczno-gospodarczego • definiuje wybrane ekonomiczne mierniki wzrostu gospodarczego • wymienia przykłady państw o różnym poziomie rozwoju gospodarczego • porównuje strukturę PKB państw znajdujących się na różnych poziomach rozwoju gospodarczego 	<p>A</p> <p>A</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>B</p> <p>A</p> <p>A</p> <p>C</p> <p>B</p> <p>C</p> <p>A</p> <p>A</p> <p>A</p> <p>A</p> <p>C</p>	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje zmiany liczby państw w Europie i na świecie • przedstawia podział terytorialny mórz i oceanów • analizuje podział wpływów na Antarktydzie • wyjaśnia, dlaczego Antarktyda zgodnie z postanowieniami międzynarodowymi stanowi obszar międzynarodowy, objęty całkowitym zakazem eksploatacji surowców mineralnych • prognozuje zmiany liczby państw na podstawie wiedzy o problemach współczesnego świata • analizuje kształtowanie się mapy politycznej świata do 1989 r. • opisuje wybrane ustroje polityczne na świecie • analizuje następstwa przemian społeczno-ustrojowych po 1989 r. • ukazuje na przykładach procesy integracji i dezintegracji w Europie po 1989 r. • wyjaśnia na wybranych przykładach procesy, w których wyniku powstały nowe państwa pozaeuropejskie • wyjaśnia wpływ kształtowania się podziału politycznego świata na inne elementy przestrzeni geograficznej • charakteryzuje wskaźnik HDI • porównuje składowe HDI w wybranych państwach • opisuje przestrzenne zróżnicowanie wartości PKB i HDI na świecie • omawia podstawowe cechy gospodarcze, demograficzne i społeczne państw o różnym poziomie rozwoju gospodarczego • uzasadnia potrzebę konstruowania syntetycznych mierników rozwoju społeczno-gospodarczego, np. HDI 	<p>D</p> <p>B</p> <p>D</p> <p>B</p> <p>D</p> <p>D</p> <p>C</p> <p>D</p> <p>C</p> <p>B</p> <p>B</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>D</p>
II. LUDNOŚĆ I URBANIZACJA					
<ul style="list-style-type: none"> • etapy zaludnienia Ziemi • dynamika zmian liczby ludności • zróżnicowanie przyrostu naturalnego na świecie • współczynnik przyrostu naturalnego • prognozy zmian liczby ludności świata 	15	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia i wskazuje na mapie świata najludniejsze państwa • omawia etapy zaludnienia Ziemi • podaje różnice w zaludnieniu wg kontynentów • podaje czynniki wpływające na zróżnicowanie przyrostu naturalnego na świecie 	<p>A</p> <p>C</p> <p>B</p> <p>B</p>	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje liczbę ludności świata i jej zmiany • wyjaśnia przyczyny oraz skutki wzrostu liczby ludności w skali globalnej i regionalnej • oblicza tempo zmian liczby ludności na danym obszarze za pomocą wskaźnika dynamiki 	<p>D</p> <p>B</p> <p>C</p>

<ul style="list-style-type: none"> • teorie rozwoju społeczeństw • fazy przejścia demograficznego • eksplozja demograficzna i implozja demograficzna • przyczyny i skutki eksplozji demograficznej i implozji demograficznej • fazy przejścia epidemiologicznego • struktura wieku społeczeństwa • starzenie się społeczeństwa i jego skutki • średnia długość trwania życia w wybranych krajach • struktura płci • współczynnik feminizacji i współczynnik maskulinizacji • cechy rozmieszczenia ludności na świecie • czynniki rozmieszczenia ludności • bariery osadnicze • gęstość zaludnienia • obszary największej i najmniejszej koncentracji ludności na świecie • skutki nierównomiernego rozmieszczenia ludności • klasyfikacja migracji • przyczyny i konsekwencje migracji ludności • współczynnik przyrostu rzeczywistego • współczesne migracje zewnętrzne i wewnętrzne • problem uchodźstwa • odmiany ludzkie i ich rozmieszczenie • zróżnicowanie narodowościowe ludności na świecie • skutki zróżnicowania narodowościowego • rasizm • języki na świecie • religie świata • struktura wyznaniowa na świecie • zróżnicowanie kulturowe ludności na świecie • kręgi kulturowe • kategorie ludności na rynku pracy <ul style="list-style-type: none"> • struktura zawodowa w wybranych krajach • współczynnik aktywności zawodowej 	<ul style="list-style-type: none"> • oblicza współczynnik przyrostu naturalnego • wymienia przykłady państw o wysokim i niskim współczynniku przyrostu naturalnego • wymienia teorie rozwoju społeczeństwa • charakteryzuje etapy rozwoju demograficznego ludności na podstawie wykresu • wymienia fazy przejścia demograficznego • wymienia fazy przejścia demograficznego, w których następuje eksplozja demograficzna • wymienia przykłady państw znajdujących się w poszczególnych fazach przejścia demograficznego • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>eksplozja demograficzna, implozja demograficzna</i> • wymienia przyczyny eksplozji demograficznej i implozji demograficznej • podaje przykłady społeczeństwa młodego i starego • wskazuje czynniki kształtujące strukturę wieku ludności • wymienia typy demograficzne społeczeństw • odczytuje z wykresów średnią długość trwania życia w wybranych krajach świata • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>współczynnik feminizacji, współczynnik maskulinizacji</i> • wymienia typy obszarów wg podziału ze względu na aktualny stopień zaludnienia • omawia czynniki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozmieszczenia ludności na świecie • podaje główne cechy rozmieszczenia ludności na świecie • wymienia obszary o dużej i małej gęstości zaludnienia na świecie • wskazuje obszary dużej koncentracji i słabego zaludnienia na podstawie mapy tematycznej • określa gęstość zaludnienia na poszczególnych kontynentach • przedstawia przyczyny dużej koncentracji ludności na wybranym obszarze • oblicza wskaźnik gęstości zaludnienia dla wybranych państw • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>migracja, imigracja, emigracja, reemigracja, saldo migracji, przyrost rzeczywisty</i> • klasyfikuje migracje • wyjaśnia przyczyny migracji • podaje przykłady państw o dodatnim i ujemnym saldzie 	<p>C</p> <p>A</p> <p>A</p> <p>C</p> <p>A</p> <p>A</p> <p>A</p> <p>B</p> <p>A</p> <p>B</p> <p>C</p> <p>A</p> <p>C</p> <p>B</p> <p>A</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>B</p> <p>A</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>B</p> <p>B</p> <p>C</p> <p>B</p> <p>B</p>	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje zróżnicowanie przyrostu naturalnego na świecie • ukazuje na przykładach konsekwencje wysokiego współczynnika przyrostu naturalnego • prognozuje zmiany liczby ludności świata i poszczególnych kontynentów • analizuje model przejścia demograficznego na wybranych przykładach • analizuje fazy przejścia epidemiologicznego na wybranych przykładach • opisuje etapy rozwoju demograficznego ludności na przykładach wybranych państw świata • opisuje przestrzenne zróżnicowanie eksplozji demograficznej i implozji demograficznej • analizuje przyczyny i skutki eksplozji demograficznej i regresu demograficznego • ukazuje przyczyny zmian demograficznych i epidemiologicznych w krajach wysoko rozwiniętych gospodarczo • analizuje strukturę wieku i płci ludności na przykładach wybranych państw świata (na podstawie danych statystycznych) • wyjaśnia konsekwencje starzenia się społeczeństwa • omawia problemy społeczno-gospodarcze starzenia się społeczeństw wybranych krajów Europy Zachodniej • analizuje i ocenia zróżnicowanie ludności pod względem przeciętnej długości trwania życia, dzietności oraz umieralności niemowląt • oblicza współczynnik feminizacji i współczynnik maskulinizacji • prognozuje zmiany udziału głównych grup wiekowych ludności Unii Europejskiej na podstawie różnorodnych źródeł informacji • analizuje rozmieszczenie ludności na świecie na podstawie mapy tematycznej • ukazuje przyrodnicze i społeczno-gospodarcze skutki nierównomiernego rozmieszczenia ludności na świecie • wykazuje wpływ barier osadniczych na rozmieszczenie ludności na świecie • porównuje czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w krajach wysoko i słabo rozwiniętych gospodarczo • wyjaśnia, dlaczego w analizach demograficznych stosuje się wskaźnik gęstości zaludnienia i fizjologicznej gęstości zaludnienia • analizuje wskaźniki gęstości zaludnienia w wybranych państwach • charakteryzuje przyczyny i konsekwencje migracji ludności 	<p>D</p> <p>C</p> <p>D</p> <p>D</p> <p>D</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>D</p> <p>B</p> <p>C</p> <p>D</p> <p>C</p> <p>D</p> <p>D</p> <p>C</p> <p>D</p> <p>D</p> <p>C</p> <p>B</p> <p>D</p> <p>C</p>
--	---	---	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> wymienia typowe choroby w krajach wysoko i słabo rozwiniętych gospodarczo wymienia przyczyny zgonów w najbogatszych państwach i krajach słabo rozwiniętych wymienia rodzaje jednostek osadniczych charakteryzuje czynniki lokalizacji i rozwoju jednostek osadniczych podaje cechy charakterystyczne wsi wymienia funkcje miast opisuje wybrane funkcje miast podaje przykłady miast o różnych funkcjach charakteryzuje nowe funkcje wsi wyjaśnia znaczenie terminów: <i>urbanizacja, wskaźnik urbanizacji</i> wymienia płaszczyzny i fazy urbanizacji charakteryzuje płaszczyzny urbanizacji wskazuje na mapie najludniejsze zespoły miejskie świata opisuje fazy urbanizacji opisuje typy zespołów miejskich i wskazuje je na mapie wymienia przykłady megalopolis na świecie przedstawia procesy urbanizacyjne na świecie 	<p>A</p> <p>A</p> <p>A</p> <p>C</p> <p>B</p> <p>A</p> <p>C</p> <p>B</p> <p>C</p> <p>B</p> <p>A</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>A</p> <p>B</p>	<p>bezrobocia</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia psychospołeczne skutki bezrobocia na podstawie materiałów źródłowych analizuje społeczne i gospodarcze skutki występowania chorób na świecie analizuje geograficzne uwarunkowania stanu zdrowia ludności świata omawia zróżnicowanie dostępu do usług medycznych w różnych krajach świata na podstawie mapy tematycznej wyjaśnia, na czym polega profilaktyka chorób proponuje globalne i regionalne działania podejmowane w celu zwalczania chorób cywilizacyjnych i zakaźnych rozpoznaje typy genetyczne kształtów wsi opisuje wpływ czynników przyrodniczych i antropogenicznych na kształtowanie się sieci osadniczej wyjaśnia przyczyny przemian zachodzących współcześnie w osadnictwie wiejskim rozpoznaje typy miast i zespołów miejskich na świecie określa strukturę funkcjonalno-przestrzenną różnych miast przedstawia cechy fizjonomiczne miast typowe dla różnych regionów świata oraz ich zmiany wraz z rozwojem gospodarczym wyjaśnia przyczyny zróżnicowania poziomu urbanizacji w różnych częściach świata analizuje przyczyny urbanizacji w wybranych regionach analizuje skutki urbanizacji w wybranych regionach świata porównuje zmiany liczby ludności w wybranych miastach świata na podstawie danych statystycznych opisuje zmiany w krajobrazie wielkich miast w różnych regionach świata porównuje układ przestrzenny głównych typów zespołów miejskich opisuje zróżnicowanie poziomu życia ludzi w miastach różnych typów i o różnej wielkości porównuje problemy mieszkańców wielkich miast w państwach słabo i wysoko rozwiniętych gospodarczo 	<p>B</p> <p>D</p> <p>D</p> <p>C</p> <p>B</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>B</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>B</p> <p>B</p> <p>D</p> <p>D</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>C</p>
III. ROLNICTWO					
<ul style="list-style-type: none"> funkcje rolnictwa przyrodnicze czynniki rozwoju rolnictwa społeczno-ekonomiczne czynniki rozwoju rolnictwa 	11	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przyrodnicze i pozaprzyrodnicze czynniki rozwoju rolnictwa charakteryzuje warunki klimatyczno-glebowe do produkcji rolnej na świecie na podstawie mapy tematycznej 	<p>A</p> <p>C</p>	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia wpływ czynników przyrodniczych i społeczno-ekonomicznych na rozwój rolnictwa na wybranych przykładach ocenia środowisko przyrodnicze ze względu na możliwości rozwoju rolnictwa na wybranych przykładach 	<p>B</p> <p>D</p>

<ul style="list-style-type: none"> • formy użytkowania ziemi • zmiany w strukturze użytkowania ziemi i ich skutki • cechy rolnictwa uprzemysłowionego • przyczyny i skutki rozwoju rolnictwa uprzemysłowionego • przyczyny i skutki rozwoju rolnictwa ekologicznego • uprawy GMO • kryteria podziału rolnictwa • typy rolnictwa • rolnictwo intensywne i rolnictwo ekstensywne • regiony rolnicze na świecie • podział i zastosowanie roślin uprawnych • rozmieszczenie oraz wielkość produkcji roślin zbożowych i przemysłowych • wielkość produkcji głównych ziemioplodów • kierunki produkcji zwierzęcej • typy chowu • podział zwierząt i kierunki ich chowu • rozmieszczenie i wielkość pogłowia zwierząt gospodarskich • eksporterzy i importerzy mięsa • rybactwo i akwakultura • główne łowiska na świecie • wielkość połowów na świecie • zróżnicowanie wielkości spożycia ryb na świecie • działania podejmowane w celu zapobiegania wyczerpywaniu się zasobów wód • zaspokajanie norm żywieniowych • przyczyny głodu i niedożywienia • obszary nadwyżek i niedoboru żywności na świecie • sposoby zwiększenia produkcji żywności • zasoby leśne świata • zróżnicowanie lesistości na świecie • funkcje lasów i wykorzystanie ich zasobów • przyczyny i skutki wylesiania 	<ul style="list-style-type: none"> • określa funkcje rolnictwa • ocenia poziom mechanizacji i chemizacji rolnictwa w wybranych krajach świata na podstawie danych statystycznych • wymienia formy użytkowania ziemi • charakteryzuje elementy struktury użytkowania ziemi na podstawie wykresu • wymienia państwa o największym udziale gruntów ornych w strukturze użytkowania ziemi • wskazuje przyczyny dużego zróżnicowania udziału gruntów ornych w strukturze użytkowania ziemi w wybranych państwach świata • wymienia cechy rolnictwa uprzemysłowionego i ekologicznego • wyjaśnia przyczyny rozwoju rolnictwa uprzemysłowionego i rolnictwa ekologicznego • wskazuje rejony upraw roślin zmodyfikowanych genetycznie na mapie świata • wyjaśnia znaczenie GMO • wymienia kryteria podziału rolnictwa • wymienia typy rolnictwa i omawia ich rozmieszczenie na świecie • wskazuje na mapie obszary występowania rolnictwa intensywnego i rolnictwa ekstensywnego • omawia różnice między rolnictwem intensywnym a ekstensywnym • charakteryzuje główne regiony rolnicze na świecie na podstawie mapy tematycznej • przedstawia podział roślin uprawnych ze względu na cechy biologiczne i produkcyjne • wymienia rośliny należące do poszczególnych grup • przedstawia zastosowanie roślin uprawnych • opisuje rozmieszczenie upraw głównych ziemioplodów na podstawie map tematycznych • wymienia czołowych producentów wybranych roślin uprawnych • wymienia czołowych producentów roślin zbożowych, przemysłowych i używek • wymienia czynniki wpływające na produkcję zwierzęcą • wskazuje kierunki chowu zwierząt • przedstawia typy chowu zwierząt gospodarskich • wymienia produkty pochodzenia zwierzęcego 	<p>C D A C A C A B C B A C C C B A B C A A A C B A</p>	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje mierniki wielkości gospodarstw rolnych w wybranych państwach • ocenia poziom kultury rolnej oraz strukturę własnościową i wielkościową gospodarstw rolnych w wybranych krajach świata • przedstawia korzyści dla rolnictwa wynikające ze zwiększenia mechanizacji i chemizacji rolnictwa • przedstawia wpływ czynników przyrodniczych i społeczno-gospodarczych na strukturę użytkowania ziemi • przedstawia zróżnicowanie struktury użytkowania ziemi na świecie na podstawie danych statystycznych • analizuje przyczyny i skutki zmian wielkości powierzchni gruntów ornych, użytków zielonych, nieużytków oraz lasów na przykładach państw leżących na różnych kontynentach • proponuje sposoby wykorzystania nieużytków do celów rolniczych • analizuje wybrane wskaźniki rolnictwa uprzemysłowionego • analizuje skutki rozwoju rolnictwa uprzemysłowionego i rolnictwa ekologicznego • wskazuje problemy związane z upowszechnianiem się roślin uprawnych zmodyfikowanych genetycznie • opisuje cechy rolnictwa pierwotnego, tradycyjnego i rynkowego • porównuje gospodarkę rolną w wybranych regionach rolniczych • wykazuje różnice w intensywności rolnictwa w wybranych krajach świata • przedstawia argumenty za i przeciw wybranym sposobom intensyfikacji produkcji rolnej • analizuje rozmieszczenie i wielkość produkcji roślinnej w wybranych regionach świata • wyjaśnia znaczenie uprawy zbóż, roślin przemysłowych oraz używek na świecie • omawia czynniki wpływające na zróżnicowanie wysokości plonów zbóż w wybranych krajach • oblicza wielkość plonów • wyjaśnia wpływ czynników przyrodniczych i społeczno-ekonomicznych rozwoju rolnictwa na wielkość i rozmieszczenie produkcji rolniczej w różnych regionach świata • omawia zróżnicowanie hodowli na świecie • wyjaśnia zależność chowu wybranych zwierząt gospodarskich na świecie od czynników przyrodniczych i społeczno-ekonomicznych • wyjaśnia różnicę między chowem intensywnym a chowem ekstensywnym 	<p>D D B B B D D D D D C C D B D B C C B C B B</p>
--	---	--	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia państwa o największym pogłowie wybranych zwierząt gospodarskich • charakteryzuje rozmieszczenie i wielkość pogłowia wybranych zwierząt gospodarskich na podstawie map tematycznych i danych statystycznych • wymienia czołowych importerów i eksporterów wołowiny i wieprzowiny na podstawie danych statystycznych • definiuje rybactwo, rybołówstwo, akwakulturę i marikulturę • wskazuje na mapie kraje o największych światowych połowach morskich • wymienia główne łowiska na świecie na podstawie mapy tematycznej • wymienia kraje o najniższym spożyciu ryb w przeliczeniu na 1 mieszkańca na podstawie danych statystycznych • omawia gospodarcze wykorzystanie wybranych gatunków ryb • wskazuje przyczyny nadmiernego odławiania organizmów morskich • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>głód, głód utajony, niedożywienie</i> • wymienia normy żywieniowe na świecie • wskazuje przyczyny oraz skutki głodu i niedożywienia ludności na świecie • wskazuje obszary niedoboru i nadwyżek żywności na podstawie mapy tematycznej • wskazuje liczbę głodujących na świecie na podstawie danych statystycznych • wskazuje największych eksporterów żywności na świecie na podstawie danych statystycznych • wymienia funkcje lasów • wskazuje kraje o największej lesistości • wskazuje rozmieszczenie największych kompleksów leśnych na Ziemi • przedstawia zróżnicowanie lesistości na świecie na podstawie mapy tematycznej • wymienia kraje o największym udziale drewna w produkcji światowej • wyjaśnia znaczenie terminu <i>deforestacja</i> • wymienia sposoby prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej w różnych regionach 	<p>A</p> <p>C</p> <p>A</p> <p>A</p> <p>C</p> <p>A</p> <p>A</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>B</p> <p>A</p> <p>A</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>A</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>B</p> <p>A</p> <p>B</p> <p>A</p>	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje produkcję zwierzęcą w wybranych regionach świata • wykazuje zależność pomiędzy pogłowiem wybranych gatunków zwierząt gospodarskich a wielkością produkcji mięsa, mleka i innych produktów • podaje różnice między akwakulturą a rybołówstwem • wyjaśnia przyczyny zróżnicowanej wielkości połowów ryb w wybranych państwach świata • analizuje przestrzenne zróżnicowanie wielkości spożycia ryb na świecie • podaje przykłady zagrożeń wywołanych nadmierną eksploatacją mórz i oceanów • analizuje zagrożenia produktywności mórz i oceanów • podaje sposoby zapobiegania wyczerpywaniu się zasobów wód morskich i śródlądowych • opisuje problemy wyżywienia ludności świata na podstawie różnych źródeł informacji • porównuje i uzasadnia strukturę spożycia żywności w państwach wysoko i słabo rozwiniętych gospodarczo • wyjaśnia, dlaczego w niektórych krajach świata o sprzyjających warunkach rozwoju rolnictwa występuje problem niedożywienia ludności • proponuje działania w celu zwiększenia produkcji rolnej na świecie, zmiany struktury produkcji oraz dystrybucji żywności • proponuje sposoby walki z głodem • opisuje zasoby leśne świata na podstawie mapy tematycznej • wskazuje przyczyny i skutki wycinania i niszczenia lasów równikowych • wykazuje skutki nieracjonalnej gospodarki leśnej w wybranych regionach świata • uzasadnia konieczność racjonalnego gospodarowania zasobami leśnymi na świecie • podaje przykłady działań zapobiegających zmniejszaniu się powierzchni lasów na świecie 	<p>D</p> <p>D</p> <p>B</p> <p>B</p> <p>D</p> <p>B</p> <p>D</p> <p>B</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>D</p> <p>D</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>D</p> <p>D</p> <p>B</p>
--	---	---	---	--

IV. PRZEMYSŁ

<ul style="list-style-type: none"> • kryteria podziału przemysłu • funkcje przemysłu • rewolucje przemysłowe • zróżnicowanie poziomu rozwoju przemysłu na świecie • znaczenie przemysłu w gospodarce państw • kraje nowo uprzemysłowione • zróżnicowanie struktury przemysłu • podział czynników lokalizacji przemysłu • zróżnicowanie zasobów pracy w przemyśle tradycyjnym i zaawansowanych technologii • zmiany roli czynników lokalizacji przemysłu w czasie • podział zasobów naturalnych Ziemi • charakterystyka surowców mineralnych ze względu na ich wykorzystanie • zastosowanie wybranych surowców mineralnych • recykling – nowe źródło surowców • podział źródeł energii na świecie • zmiany w bilansie energetycznym • rozmieszczenie, zasoby i wydobycie wybranych surowców energetycznych • konsekwencje dysproporcji w rozmieszczeniu surowców energetycznych • znaczenie energii elektrycznej • zróżnicowanie źródeł produkcji energii elektrycznej w różnych krajach • struktura produkcji energii elektrycznej na świecie wg typów elektrowni • państwa o największej produkcji energii elektrycznej • typy elektrowni • udział energii elektrycznej pochodzących z różnych elektrowni w wybranych krajach • zalety i wady wybranych typów elektrowni • przyczyny i skutki rozwoju energetyki atomowej • energetyka alternatywna • czynniki koncentracji przemysłu • rodzaje okręgów przemysłowych 	<p align="center">10</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia funkcje przemysłu • przedstawia kryteria podziału przemysłu i funkcje przemysłu • omawia udział przemysłu w tworzeniu PKB w wybranych krajach na podstawie wykresu • wymienia etapy procesu industrializacji • opisuje rozwój przemysłu i zmiany w strukturze produkcji przemysłowej • wskazuje na mapie kraje nowo uprzemysłowione • charakteryzuje kraje nowo uprzemysłowione • klasyfikuje czynniki lokalizacji przemysłu • wymienia przyrodnicze i pozaprzyrodnicze czynniki lokalizacji przemysłu • wymienia przykłady zakładów przemysłowych uzależnionych od czynników przyrodniczych i pozaprzyrodniczych • przedstawia przyrodnicze i pozaprzyrodnicze czynniki lokalizacji przemysłu na wybranych przykładach • omawia przymusową, związaną oraz swobodną lokalizację przemysłu • przedstawia podział zasobów naturalnych • charakteryzuje surowce metaliczne, chemiczne i skalne • podaje przykłady zastosowania poszczególnych surowców • przedstawia znaczenie poszczególnych zasobów naturalnych • opisuje rozmieszczenie wybranych surowców mineralnych na podstawie mapy tematycznej • wyjaśnia znaczenie terminu <i>recykling</i> • omawia recykling jako nowe źródło surowców • przedstawia podział źródeł energii • podaje przykłady zastosowań surowców energetycznych • wymienia największych producentów wybranych surowców energetycznych • charakteryzuje zmiany w bilansie energetycznym świata • wskazuje ośrodki wydobycia surowców energetycznych na świecie na podstawie mapy tematycznej • opisuje wykorzystanie odnawialnych i nieodnawialnych źródeł energii • wskazuje głównych producentów energii elektrycznej na świecie na podstawie danych statystycznych • opisuje znaczenie energii elektrycznej dla gospodarki i życia codziennego 	<p>A</p> <p>B</p> <p>C</p> <p>A</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>A</p> <p>A</p> <p>B</p> <p>C</p> <p>B</p> <p>B</p> <p>B</p> <p>C</p> <p>B</p> <p>C</p> <p>B</p> <p>B</p> <p>A</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>C</p>	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje strukturę i rolę przemysłu w krajach o różnym poziomie rozwoju gospodarczego • przedstawia zróżnicowanie poziomu rozwoju przemysłu na świecie • uzasadnia różnice ilościowe i jakościowe produkcji przemysłowej państw o różnym poziomie rozwoju • omawia rolę przemysłu w gospodarce państw • omawia wpływ przemysłu na wzrost gospodarczy i jakość życia ludności świata • wyjaśnia przyczyny i skutki wzrastającej roli krajów nowo uprzemysłowionych w światowej gospodarce na podstawie dostępnych źródeł • wskazuje wpływ czynników lokalizacji przemysłu na rozmieszczenie i rozwój wybranych branż • porównuje zróżnicowanie zasobów pracy w przemyśle tradycyjnym i zaawansowanej technologii • wyjaśnia znaczenie behawioralnych czynników lokalizacji przemysłu • omawia zmianę roli czynników lokalizacji przemysłu w czasie • wyjaśnia rolę surowców mineralnych w rozwoju przemysłu • przedstawia głównych producentów surowców metalicznych • uzasadnia potrzebę racjonalnego gospodarowania surowcami mineralnymi • wyjaśnia przyczyny wzrostu roli metali ziem rzadkich w gospodarce światowej na podstawie dostępnych źródeł • charakteryzuje światowe zasoby i wydobycie wybranych surowców mineralnych na podstawie danych statystycznych • opisuje rozmieszczenie i wielkość wydobycia wybranych surowców energetycznych na świecie na podstawie mapy tematycznej i danych statystycznych • charakteryzuje kierunki eksportu i importu surowców energetycznych na podstawie danych statystycznych • wyjaśnia znaczenie ropy naftowej dla gospodarki energetycznej państw oraz dla handlu międzynarodowego • wykazuje dysproporcje w rozmieszczeniu rejonów produkcji i konsumpcji surowców energetycznych oraz konsekwencje tych dysproporcji • wyjaśnia przyczyny zróżnicowania źródeł produkcji energii elektrycznej • omawia zmiany wielkość produkcji energii elektrycznej na świecie 	<p>C</p> <p>B</p> <p>D</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>B</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>B</p> <p>C</p> <p>B</p> <p>B</p> <p>D</p> <p>B</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>B</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>B</p> <p>D</p> <p>B</p> <p>C</p>
---	---------------------------------	--	--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • charakterystyka wybranych okręgów przemysłowych • etapy rozwoju okręgu przemysłowego • restrukturyzacja przemysłu i jej skutki • zmiany w koncentracji przemysłu • geneza przemysłu zaawansowanej technologii • czynniki lokalizacji i rozmieszczenia przemysłu high-tech • formy organizacji przestrzennej przemysłu high-tech • znaczenie przemysłu zaawansowanej technologii • charakterystyka wybranych technopolii 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje zmiany w strukturze zużycia energii następujące wraz z rozwojem gospodarczym państw świata • wymienia typy elektrowni • charakteryzuje różne typy elektrowni • wskazuje największe hydroelektrownie oraz elektrownie atomowe na mapie świata • przedstawia udział energii elektrycznej pochodzącej z różnych elektrowni w wybranych krajach na podstawie danych statystycznych • wymienia rodzaje okręgów przemysłowych • wskazuje na mapie przykłady okręgów przemysłowych na świecie • wyjaśnia czynniki przestrzennej koncentracji przemysłu • charakteryzuje rozmieszczenie i rozwój obszarów koncentracji przemysłu na wybranych przykładach • wymienia czynniki lokalizacji przemysłu high-tech • opisuje czynniki lokalizacji zakładów przemysłu zaawansowanej technologii • wskazuje największe ośrodki przemysłu high-tech na podstawie mapy • omawia rozmieszczenie wybranych technopolii na świecie • przedstawia znaczenie przemysłu high-tech • charakteryzuje wybrane technopolie 	<p>C</p> <p>A</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>B</p> <p>A</p> <p>C</p> <p>B</p> <p>C</p> <p>A</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>B</p> <p>C</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje aktualne tendencje i kierunki w energetyce światowej • ocenia skutki rosnącego zużycia energii elektrycznej oraz uzasadnia konieczność pozyskiwania jej nowych źródeł • przedstawia wady i zalety różnych typów elektrowni • wykazuje związek pomiędzy warunkami przyrodniczymi a lokalizacją różnych typów elektrowni • podaje przyczyny i skutki rozwoju energetyki atomowej • wyjaśnia rolę i znaczenie energetyki alternatywnej • wyjaśnia, dlaczego energetyka alternatywna rozwija się w krajach wysoko rozwiniętych gospodarczo • opisuje możliwości wykorzystania alternatywnych źródeł energii w wybranych krajach świata • charakteryzuje etapy rozwoju okręgu przemysłowego • wykazuje skutki restrukturyzacji przemysłu • wyjaśnia zależność między restrukturyzacją przemysłu a rozwojem okręgów przemysłowych • wyjaśnia tendencje zmian w rozwoju i rozmieszczeniu okręgów przemysłowych na świecie • opisuje cechy przemysłu zaawansowanej technologii • omawia formy organizacji przestrzennej przemysłu high-tech • opisuje korzyści związane z tworzeniem i funkcjonowaniem parków technologicznych • ocenia wpływ przemysłu zaawansowanej technologii na rozwój gospodarczy i jakość życia 	<p>C</p> <p>D</p> <p>B</p> <p>D</p> <p>B</p> <p>B</p> <p>B</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>B</p> <p>B</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>D</p>
---	--	--	---	---

V. USŁUGI

<ul style="list-style-type: none"> • podział usług • etapy rozwoju usług • znaczenie usług w gospodarce państw • podział i znaczenie komunikacji • uwarunkowania rozwoju komunikacji • dynamika rozwoju usług komunikacyjnych • kryteria podziału transportu • transport samochodowy i kolejowy • wady i zalety transportu samochodowego i kolejowego • znaczenie poszczególnych rodzajów transportu lądowego • transport przesyłowy • transport wodny i jego znaczenie • główne szlaki transportu morskiego 	<p>10</p> <ul style="list-style-type: none"> • klasyfikuje usługi • omawia znaczenie usług materialnych i niematerialnych • podaje przykłady usług podstawowych i wyspecjalizowanych • wymienia sekcje usługowe wg PKD • przedstawia podział komunikacji • przedstawia uwarunkowania rozwoju komunikacji • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>transport</i>, <i>łączność</i>, <i>terminal</i> • przedstawia rolę komunikacji w gospodarce • przedstawia kryteria podziału transportu • wymienia czynniki przyrodnicze i społeczno-ekonomiczne warunkujące rozwój sieci transportowej • opisuje czynniki warunkujące rozwój sieci transportowej • wskazuje na mapie kraje o dużej gęstości sieci drogowej i kolejowej • omawia gęstość sieci dróg na świecie na podstawie mapy 	<p>C</p> <p>C</p> <p>B</p> <p>A</p> <p>B</p> <p>B</p> <p>B</p> <p>B</p> <p>B</p> <p>A</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>C</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje etapy rozwoju usług • analizuje udział usług w strukturze zatrudnienia w wybranych krajach świata na podstawie danych statystycznych i mapy tematycznej • wykazuje znaczenie usług dla gospodarki państw • wykazuje znaczenie usług wyspecjalizowanych dla rozwoju społeczno-gospodarczego państw • analizuje dynamikę wzrostu zapotrzebowania na usługi transportowe i łącznościowe na poszczególnych etapach rozwoju • omawia wpływ postępu cywilizacyjnego na wzrost popytu na usługi komunikacyjne na podstawie dostępnych źródeł • ocenia rolę nowoczesnych usług komunikacyjnych w działalności gospodarczej państw • analizuje przewozy ładunków wg rodzajów transportu lądowego w wybranych krajach 	<p>C</p> <p>D</p> <p>D</p> <p>D</p> <p>D</p> <p>D</p> <p>C</p> <p>D</p> <p>D</p>
---	--	--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • struktura przewozu towarów transportu morskiego • drogi wodne transportu śródlądowego • znaczenie transportu lotniczego • wady i zalety transportu wodnego i lotniczego • znaczenie łączności • rozwój telefonii • rola telekomunikacji w światowej gospodarce • zagrożenia związane z nowoczesną technologią informacyjną • przyczyny rozwoju turystyki • klasyfikacja turystyki • skutki rozwoju turystyki • rola turystyki w światowej gospodarce • atrakcyjność turystyczna • monokultura turystyczna • regiony i kraje świata najczęściej odwiedzane przez turystów • walory turystyczne wybranych regionów świata • rola i znaczenie nowoczesnych usług • przyczyny rozwoju nowoczesnych usług • dysproporcje w dostępie do nowoczesnych usług 	<p>tematycznej</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje gęstość sieci kolejowej na świecie na podstawie mapy tematycznej • wymienia najdłuższe rurociągi i gazociągi na świecie • wskazuje na mapie największe porty morskie na świecie • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>tania bandera</i>, <i>żegluga kabotażowa</i> • podaje przyczyny, dla których armatorzy rejestrują statki w krajach taniej bandery • wskazuje na mapie najważniejsze szlaki żeglugi śródlądowej na poszczególnych kontynentach • wymienia największe porty lotnicze pod względem liczby odprawianych pasażerów na świecie i wskazuje je na mapie • charakteryzuje uwarunkowania rozwoju transportu lotniczego • podaje przykłady wykorzystania nowoczesnych usług telekomunikacyjnych w życiu codziennym • wymienia przyczyny spadku znaczenia usług pocztowych • podaje przykłady dużego wpływu łączności na współczesną gospodarkę • opisuje rozwój wybranych współczesnych środków łączności • klasyfikuje turystykę wg różnych kryteriów • przedstawia przyczyny rozwoju turystyki na świecie • wyjaśnia, co składa się na atrakcyjność turystyczną • omawia zróżnicowanie ruchu turystycznego na świecie wg regionów na podstawie danych statystycznych • wskazuje korzyści wynikające z rozwoju turystyki • wymienia regiony atrakcyjne turystycznie • charakteryzuje najważniejsze regiony turystyczne świata na podstawie różnych źródeł • wskazuje kraje najczęściej odwiedzane przez turystów • wymienia nowe siedem cudów świata • opisuje atrakcje turystyczne wybranych regionów Europy • wymienia nowoczesne usługi • podaje przyczyny rozwoju nowoczesnych usług bankowych, ubezpieczeniowych oraz inwestycyjnych • podaje nazwy największych banków na świecie pod względem przychodów 	<p>C</p> <p>A</p> <p>C</p> <p>B</p> <p>B</p> <p>C</p> <p>A</p> <p>C</p> <p>B</p> <p>A</p> <p>B</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>B</p> <p>B</p> <p>C</p> <p>A</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>B</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>B</p> <p>B</p>	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wady i zalety transportu: samochodowego, kolejowego i przesyłowego • omawia zmiany znaczenia transportu kolejowego na świecie • określa rolę transportu przesyłowego • opisuje wielkość przeładunku i strukturę towarów przeładowywanych w największych portach świata na podstawie mapy tematycznej i danych statystycznych • opisuje sieć transportu śródlądowego na świecie na podstawie mapy tematycznej • przedstawia rolę kanałów w skracaniu dróg morskich • omawia wady i zalety transportu wodnego i lotniczego • wyjaśnia, dlaczego rola żeglugi śródlądowej w wielu krajach jest coraz mniejsza • wyjaśnia zmiany znaczenia poszczególnych rodzajów transportu wraz z rozwojem społeczno-gospodarczym • określa wpływ światowego kryzysu ekonomicznego na natężenie oraz kierunki ruchu pasażerów i towarów na podstawie dostępnych źródeł • opisuje rolę telekomunikacji komputerowej w światowej gospodarce • omawia rolę postępu technologicznego w rozwoju telekomunikacji • wykazuje zróżnicowanie dostępu do telefonii komórkowej oraz internetu w państwach o różnym poziomie rozwoju gospodarczego na podstawie danych statystycznych • wykazuje zagrożenia związane z nowoczesną technologią informacyjną • analizuje cele ruchu turystycznego we współczesnym świecie • opisuje cechy i uwarunkowania ruchu turystycznego na świecie • przedstawia ekonomiczne, społeczne i przyrodnicze skutki rozwoju turystyki na wybranych przykładach • wyjaśnia, czym jest monokultura turystyczna • wykazuje znaczenie turystyki dla rozwoju społeczno-gospodarczego wybranych krajów i regionów świata • opisuje walory turystyczne wybranych ośrodków i regionów turystycznych na świecie na podstawie różnych źródeł • wyjaśnia przyczyny dużego udziału Europy w międzynarodowym ruchu turystycznym • porównuje regiony o różnym stopniu zagospodarowania turystycznego • wskazuje korzyści wynikające z rozwoju turystyki 	<p>C</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>B</p> <p>C</p> <p>B</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>B</p> <p>C</p> <p>D</p> <p>D</p> <p>D</p> <p>D</p> <p>C</p> <p>B</p> <p>B</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>C</p>
--	---	---	---	---

				<ul style="list-style-type: none"> • analizuje niekorzystne zmiany w środowisku przyrodniczym związane z rozwojem różnych form turystyki • wykazuje dysproporcje w dostępie do nowoczesnych usług finansowych, edukacyjnych i zdrowotnych • analizuje przestrzenne zróżnicowanie dostępu do usług bankowych na świecie • uzasadnia duży wpływ banków i giełd na funkcjonowanie gospodarki i życie człowieka • omawia współzależność procesu rozwoju społeczno-gospodarczego oraz poziomu edukacji i nauki • przedstawia na podstawie danych statystycznych poziom zaspokojenia potrzeb na usługi podstawowe i wyspecjalizowane w państwach o różnym poziomie rozwoju gospodarczego • wyjaśnia znaczenie nowoczesnych usług dla rozwoju społeczno-gospodarczego wybranych krajów świata ze szczególnym uwzględnieniem usług finansowych 	D D D D C B B
VI. PROBLEMY WSPÓŁCZESNEGO ŚWIATA					
<ul style="list-style-type: none"> • czynniki wpływające na dysproporcje w rozwoju krajów • ekonomiczny podział świata • działania zmniejszające dysproporcje w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego państw • przyczyny globalizacji • płaszczyzny globalizacji • największe korporacje świata i ich rola • skutki globalizacji • płaszczyzny integracji międzynarodowej • formy współpracy międzynarodowej • działalność wybranych organizacji międzynarodowych • przyczyny i skutki integracji europejskiej • czynniki rozwoju handlu międzynarodowego • przedmioty obrotu międzynarodowego • bilans handlowy i bilans płatniczy • struktura handlu międzynarodowego • źródła konfliktów • przyczyny i skutki konfliktów zbrojnych • terroryzm i jego skutki • wybrane zamachy terrorystyczne • przyczyny konfliktów w Europie, Azji i Afryce 	8	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia czynniki wpływające na dysproporcje w rozwoju społeczno-gospodarczym krajów świata • wskazuje na mapie kraje bogatej Północy i biednego Południa • wskazuje przyczyny dysproporcji w rozwoju społeczno-gospodarczym państw i regionów świata • wymienia państwa należące do BRICS • wskazuje płaszczyzny globalizacji • wymienia przyczyny globalizacji na świecie • wymienia największe korporacje na świecie na podstawie danych statystycznych • definiuje indeks globalizacji i wskazuje kraje, w których jego wartość jest najwyższa • wskazuje płaszczyzny integracji międzynarodowej • przedstawia formy współpracy międzynarodowej • omawia rozmieszczenie wybranych organizacji międzynarodowych na świecie na podstawie mapy tematycznej • wymienia główne organy ONZ • podaje przykłady krajów członkowskich Unii Europejskiej • przedstawia przedmioty obrotu międzynarodowego • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>eksport</i>, <i>import</i>, <i>reeksport</i> i <i>bilans handlowy</i> • przedstawia czynniki rozwoju handlu międzynarodowego 	A C C A C A A C C B C A B B B B	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje wybrane mierniki poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego i jakości życia mieszkańców na podstawie danych statystycznych • wskazuje cechy demograficzne, społeczne i gospodarcze państw bogatej Północy i biednego Południa • wyjaśnia przyczyny i konsekwencje podziału świata na bogatą Północ i biedne Południe • proponuje działania mające na celu zmniejszenie dysproporcji w rozwoju społeczno-gospodarczym krajów oraz regionów • wskazuje przyczyny wzrostu znaczenia korporacji międzynarodowych dla gospodarki • wskazuje oraz uzasadnia pozytywne i negatywne skutki globalizacji • wyjaśnia, dlaczego globalizacja na płaszczyźnie ekonomicznej ma największy wpływ na rozwój społeczno-gospodarczy świata • przedstawia przejawy globalizacji na płaszczyznach: politycznej, gospodarczej, społecznej i kulturowej • omawia działalność wybranych organizacji międzynarodowych o charakterze gospodarczym, społecznym, politycznym i militarnym • podaje przykłady krajów członkowskich wybranych organizacji międzynarodowych • wskazuje przyczyny i skutki integracji europejskiej • omawia rolę i znaczenie organizacji naukowych, sportowych oraz kulturalnych na świecie na podstawie dostępnych źródeł 	D C B D C C B B C B C C

<ul style="list-style-type: none"> oraz obszary ich występowania działania międzynarodowe zapobiegające konfliktom przyczyny i skutki polityki izolacjonizmu 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady państw o dodatnim lub ujemnym bilansie handlowym na podstawie danych statystycznych przedstawia rodzaje obrotów w handlu międzynarodowym opisuje bilans handlowy i bilans płatniczy wymienia źródła konfliktów na świecie przedstawia przyczyny konfliktów na świecie wyjaśnia, czym różni się terroryzm od konfliktu zbrojnego przedstawia zagrożenia związane z terroryzmem podaje przykłady państw, w których toczą się konflikty etniczne przedstawia przyczyny rozprzestrzeniania się konfliktów w wybranym regionie świata przedstawia przebieg wybranego konfliktu zbrojnego na podstawie dostępnych źródeł wskazuje na mapie państwa objęte arabską wiosną podaje przykłady izolacji państwowej na świecie 	<ul style="list-style-type: none"> B B C A B B B B B B C B 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje współczesne problemy międzynarodowej wymiany handlowej • ocenia uwarunkowania rozwoju handlu międzynarodowego • analizuje strukturę towarową i geograficzną obrotów handlu światowego • wyjaśnia wpływ międzynarodowej wymiany handlowej na rozwój społeczno-gospodarczy państw • omawia przyczyny wybranych zamachów terrorystycznych • przedstawia skutki konfliktów zbrojnych i terroryzmu • omawia działania organizacji międzynarodowych i rządów państw podejmowane w celu ograniczenia terroryzmu i konfliktów zbrojnych • omawia przebieg konfliktów w Europie, Azji i w Afryce oraz wskazuje na mapie świata obszary objęte tymi konfliktami • omawia przyczyny izolacji państwowej na świecie • omawia konsekwencje izolacjonizmu państwowego na płaszczyznach: politycznej, społecznej i gospodarczej • ocenia wpływ konfliktów zbrojnych na pogłębianie się różnic między bogatymi a biednymi krajami świata • omawia konflikty toczące się aktualnie na świecie na podstawie dostępnych źródeł • omawia rolę ONZ w rozwiązywaniu konfliktów zbrojnych 	<ul style="list-style-type: none"> D D D B C B C C C C D C C
---	--	--	--	---

VII. CZŁOWIEK W PRZESTRZENI PRZYRODNICZEJ

<ul style="list-style-type: none"> zmiana relacji człowiek – środowisko w dziejach człowieka poglądy na relacje człowiek – środowisko zasady zrównoważonego rozwoju przykłady racjonalnego gospodarowania zasobami środowiska przyrodniczego skutki zmian w środowisku związane z działalnością człowieka przyczyny i skutki globalnego ocieplenia i występowania kwaśnych deszczy przyczyny niszczenia warstwy ozonowej przestrzenne zróżnicowanie zanieczyszczeń powietrza na świecie gospodarowanie zasobami wodnymi skutki nadmiernego poboru wody źródła zanieczyszczeń hydrosfery wpływ człowieka na litosferę 	<p>6</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie terminów: <i>środowisko przyrodnicze, środowisko geograficzne, antropopresja</i> wymienia poglądy na temat relacji człowiek – środowisko przedstawia przykłady racjonalnego gospodarowania zasobami środowiska przyrodniczego omawia podstawowe zasady zrównoważonego rozwoju wymienia przyczyny globalnych zmian klimatu analizuje przestrzenne zróżnicowanie zanieczyszczeń powietrza na świecie na podstawie mapy tematycznej wymienia skutki nadmiernej emisji zanieczyszczeń do atmosfery podaje przyczyny powstawania smogu i kwaśnych opadów wymienia źródła zanieczyszczeń hydrosfery omawia gospodarowanie zasobami wodnymi wskazuje obszary niedoboru wody na podstawie mapy tematycznej wyjaśnia znaczenie terminów: <i>lej depresyjny, recykling</i> 	<ul style="list-style-type: none"> A A B C B D A B A C B B 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia poglądy filozoficzne dotyczące relacji człowiek – środowisko przyrodnicze • analizuje relację człowiek – środowisko przyrodnicze na różnych etapach rozwoju społeczno-gospodarczego • ocenia skutki zmian środowiska w holocenie związane z działalnością człowieka • ocenia możliwości realizacji podstawowych zasad zrównoważonego rozwoju w skali lokalnej, regionalnej i globalnej • opisuje wpływ działalności gospodarczej człowieka na atmosferę ze szczególnym uwzględnieniem zmian klimatycznych • wyjaśnia, dlaczego wzrost efektu cieplarnianego jest uważany za problem globalny • przedstawia przykłady działań podejmowanych przez organizacje międzynarodowe i rządy państw w celu redukcji zanieczyszczeń atmosfery • omawia przykłady wpływu działalności gospodarczej człowieka na zmniejszanie się warstwy ozonowej 	<ul style="list-style-type: none"> B D D D C B B C
--	--	--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • erozja i degradacja gleb • pustynnienie • zagrożenia bioróżnorodności • przyczyny i skutki wylesiania • naruszanie stabilności ekosystemów przez człowieka • międzynarodowe inicjatywy w zakresie ochrony środowiska • strategię ochrony środowiska • formy ochrony przyrody 		<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady katastrof ekologicznych • omawia przykłady wpływu działalności gospodarczej człowieka na litosferę • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>erozja, degradacja gleb</i> • podaje przyczyny degradacji gleb • podaje cechy gleb zdegradowanych • podaje przyczyny pustynnienia • wskazuje na mapie obszary zagrożone pustynnieniem • wskazuje przykłady wpływu działalności człowieka na degradację i dewastację gleb • wymienia strategię ochrony środowiska • wskazuje sposoby ratowania środowiska geograficznego • podaje nazwy organizacji zajmujących się ochroną środowiska • podaje przykłady działań wybranych organizacji międzynarodowych zajmujących się ochroną środowiska • podaje przykłady rezerwatów biosfery 	<p>B C B B B C C C A C B B B</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia skutki zmian w środowisku wywołane kwaśnymi opadami • wyjaśnia przyczyny niedoboru wody w wybranych regionach świata • przedstawia skutki nadmiernego poboru wody w wyniku działalności gospodarczej człowieka • proponuje działania człowieka wspomagające racjonalne gospodarowanie wodą • proponuje działania zapobiegające morskim katastrofom ekologicznym • opisuje kierunki oddziaływania człowieka na litosferę • wyjaśnia sposoby walki z odpadami przemysłowymi i komunalnymi • podaje sposoby ograniczenia erozji gleb • uzasadnia konieczność ochrony gleb przed degradacją i przedstawia sposoby zapobiegania niszczeniu gleby • analizuje przyczyny i skutki wylesiania • omawia wpływ człowieka na biosferę • dowodzi na przykładach, że naruszanie stabilności ekosystemów może powodować nieodwracalne zmiany w środowisku naturalnym • omawia międzynarodowe inicjatywy w zakresie ochrony środowiska • wyróżnia i charakteryzuje siedem kategorii obszarów chronionych • przedstawia przykłady działań podejmowanych przez rządy krajów, organizacje międzynarodowe i regionalne w celu rozwiązywania problemów globalnych i lokalnych w zakresie racjonalnego gospodarowania zasobami przyrody 	<p>D B B D D C B B D D C D C C B</p>
<ul style="list-style-type: none"> • zróżnicowanie strukturalne i przestrzenne usług w najbliższej okolicy • funkcjonowanie przedsiębiorstwa przemysłowego i jego wpływ na przyrodnicze i społeczno-ekonomiczne elementy przestrzeni geograficznej 	6	<ul style="list-style-type: none"> • wybiera obszar badań • zaznacza na mapie najbliższej okolicy wybrane przedsiębiorstwa usługowe • zbiera informacje o podmiotach gospodarczych świadczących usługi na badanym terenie • określa znaczenie wybranych przedsiębiorstw usługowych dla społeczności lokalnej • zbiera ogólne dane na temat lokalnego przedsiębiorstwa produkcyjnego (nazwa, adres, profil działalności, położenie, rok założenia, ważniejsze etapy rozwoju, wielkość i struktura zatrudnienia) • przeprowadza badania w przedsiębiorstwie przemysłowym w zakresie profilu i wielkości produkcji, rynków zaoptowania i zbytu 	<p>C C C C C</p>	<ul style="list-style-type: none"> • dobiera narzędzia badawcze w celu określenia dostępności usług w najbliższej okolicy • prowadzi dokumentację badawczą • prezentuje wyniki badań • ocenia wpływ usług na poziom życia ludności w najbliższej okolicy • prognozuje zmiany w dostępności usług najbliższej okolicy w czasie • dobiera pytania badawcze w celu uzyskania informacji na temat przedsiębiorstwa przemysłowego • dokumentuje wyniki badań • omawia funkcjonowanie przedsiębiorstwa przemysłowego w środowisku lokalnym • prezentuje wyniki badań • ocenia wpływ przedsiębiorstwa przemysłowego na przyrodnicze i społeczno-ekonomiczne elementy przestrzeni geograficznej • ukazuje perspektywy rozwoju przedsiębiorstwa z uwzględnieniem zmian wielkości produkcji i zatrudnienia 	<p>C C C C D D C C C C D D</p>